

Základní tendence

- Za tři čtvrtletí 2008¹ zpomalil HDP² v reálném vyjádření meziročně z 6,0 % na 4,5 %, přesto však souhrnná ekonomická pozice ČR ve vztahu k EU za krátký čas zřejmě posílila.
- Zpomalování ekonomiky bylo doprovázeno především změnami ve vnějších ekonomických vztazích (zejména značné zpomalení růstu vývozu i dovozu zboží) a protichůdnými změnami cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu (zejména rychlejší růst spotřebitelských cen než cen průmyslových výrobců a větší pokles vývozních než dovozních cen). Změny ve struktuře hrubého domácího produktu byly následující:
 - zatímco ve stejném období 2007 rozhodovaly o zvýšení HDP výdaje domácností na konečnou spotřebu a tvorba hrubého kapitálu, v roce 2008 to byl v rozhodující míře čistý vývoz;
 - dynamika výdajů domácností byla sice nominálně rychlejší než před rokem, reálně však značně zpomalila; jejich příspěvek k růstu HDP nebyl ve srovnání se stejným obdobím 2007 ani poloviční;
 - zatímco celková tvorba hrubého kapitálu zůstala meziročně stejná, růst výdajů na fixní kapitál byl z výdajových složek nejrychlejší a přispěl k HDP jen nepatrně méně než konečná spotřeba; tvorba zásob se meziročně podstatně snížila a měla negativní vliv na růst HDP.
- významný příspěvek čistého vývozu k růstu HDP byl zastíněn nepříznivým vývojem cen zahraničního obchodu a zvýšeným odlivem prvotních důchodů do zahraničí - větší snížení cen vývozu než dovozu a značné zhoršení směnných relací vedlo k velkému znehodnocení národní práce na zahraničních trzích.
- Vnější rovnováha se podle deficitu běžného účtu zhoršila i přes rekordní přebytek výkonové bilance daný historicky nejlepším výsledkem obchodu zbožím a výrazným zlepšením v obchodu službami.
- Zpomalování ekonomiky bylo doprovázeno meziročním růstem zaměstnanosti, růst HDP byl tedy pracovně náročnější - zvýšení zaměstnanosti se na něm podílelo nepatrně méně než polovinou (zaměstnanost rostla vlivem přírůstků osob v produktivním věku a přílivu pracovníků ze zahraničí); úhrn mezd na HDP byl relativně nízký, ve srovnání s růstem hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu byla jejich dynamika v reálném vyjádření pomalejší.
- Tempo růstu průmyslové produkce v jednotlivých čtvrtletích po sezónním očištění mezičtvrtletně klesalo při poklesu nových zakázek, zejména zahraničních; naopak růstový trend stavební produkce po čtvrtletích sílil.
- Podle výsledku konjunkturního průzkumu ČSÚ se důvěra v ekonomiku postupně snižovala, především v podnikatelském sektoru.
- Cenový vývoj byl charakterizován proti minulým letům značně vyšší spotřebitelskou inflací, která se po vzednutí z podzimu roku 2007 a přelomu roku snižovala jen velmi pozvolna, a dále podstatným zhoršením směnných relací.
- Emise nových úvěrů domácnostem a zejména podnikům za tři čtvrtletí meziročně klesla, v celkových stavech jde však jen o zpomalení růstu; pro vývoj vkladů byla v průběhu tří čtvrtletí charakteristická značná volatilita meziročních přírůstků, největší od měnové krize 1997; zásoba peněz v ekonomice rostla rychleji než nominální HDP.
- Státní rozpočet byl přebytkový již třetí rok v řadě, daně z příjmů právnických osob rostly téměř trojnásobně rychleji než celkové příjmy.

¹ Pokud není uvedeno jinak, je hodnoceno období 1. až 3. čtvrtletí 2008.

² Údaje o HDP a jeho složkách jsou sezónně neočištěny.